Europodkovář/europodkovářka (kód: 41-031-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů: Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání: Europodkovář
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Posuzování koně z hlediska fyziologie, anatomie a základní péče o jeho zdraví	3
Příprava pracoviště podkováře	3
Posuzování koně před a po korektuře kopyt nebo podkování	3
Korektura kopyt bez podkování	3
Úpravy končetin hříbat	3
Popis postupu práce a ohřevu materiálu v kovářských pecích a výhních	3
Ruční zhotovování různých typů podkov na pravidelná a nepravidelná kopyta	3
Ruční opracování podkovy	3
Podkování zdravých a pravidelných kopyt	3
Klasifikace, úprava a podkování nepravidelných kopyt v závislosti na nepravidelných postojích končetin	3
Orientace v ošetřování nemocných kopyt	3
Vedení evidence související s podkovářskou praxí	3
Dodržování etiky, kodexu jednání a předpisů souvisejících s podkovářskou praxí	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na jednotku práce NSP - https://nsp.cz/jednotka-prace/europodkovar#zdravotni-zpusobilost).
Uchazeč předloží svářečský průkaz pro svařování elektrickým obloukem (v rozsahu oprávnění ZK 111W01 nebo ZK 135W01).
Pracovní oděv si zajistí každý uchazeč sám.

Ověřování kompetencí by mělo pokud možno probíhat v navazujících činnostech vedoucích k ucelenému podkovářskému úkonu, který zahrnuje požadavky na úpravu bosých kopyt a podkování a tím zlepšení pohybových schopností a celkové úrovně welfare koně. Při ověřování kompetencí formou praktického předvedení je třeba přihlížet nejen k bezpečnému provádění všech úkonů a dodržování hygienických zásad při provádění práce, ale především ke správnosti a kvalitě úpravy bosých kopyt a podkování tak, aby splňovalo maximální pohodu ošetřovaných koní. Je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště. Důraz je třeba klást na šetrnou manipulaci s koňmi, podloženou dostatečnými odbornými vědomostmi a dovednostmi.

Součástí zkoušky je písemný test. Autorizovaná osoba sestaví test náhodným generováním ze souboru otázek a při přípravě testu zabezpečí vždy různé kombinace pořadí možných odpovědí u jednotlivých otázek. Celkový počet otázek v testu musí být 70.

Pravidla pro aplikaci testů jako způsobu ověřování profesních kvalifikací
Soubor otázek pro testy stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnoticího standardu. Musí přitom splňovat následující pravidla:
A. Testy pro jednotlivé uchazeče musí být generovány z dostatečně velkého souboru otázek, aby bylo možné vytvářet dostatečné počty různě sestavených testů.
B. Při každé zkoušce musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu. To znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí testů, musí být splněny následující podmínky:
B1. Pro celkový soubor otázek, z něhož se generují jednotlivé testy: Pro každé kritérium existuje několik otázek.
B2. Pro jednotlivé vygenerované testy: Každý uchazeč má ve svém testu pro každé kritérium (u něhož je test způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit) dvě otázky.
B3. Pro úspěšné splnění požadavků testu: Za úspěšné splnění testu se považuje 90 % správně zodpovězených otázek s tím, že pro každé kritérium musí být správně zodpovězeno alespoň 50 % otázek.

Zkouška je rozdělena na následující části:

1. Písemná část zkoušky
1.a) Písemný test
Uchazeč v písemném testu odpovídá na 70 otázek se třemi až čtyřmi možnostmi odpovědí (čas ke zpracování testu je 140 minut). Testové otázky vycházejí z 35 kritérií hodnocení, u kterých je uveden test.
Pokyny k hodnocení písemného testu

- maximální počet získaných bodů = 70
- minimální počet bodů pro hodnocení "vyhověl" = 63

1.b) Písemná práce

Uchazeč si vylosuje 4 otázky pro písemné zpracování odpovědí z kritérií hodnocení, u kterých je uvedena písemná práce. Čas ke zpracování písemné práce je 120 minut.
Upozornění: Způsob ověření "písemná práce" je uveden u 33 kritérií, ale uchazeč bude vyzkoušen tímto způsobem pouze ze 4 kritérií.
Pokyny k hodnocení písemné práce:

- každá otázka je hodnocena 10 body (celkem max. 40 bodů)
- minimální počet bodů pro hodnocení každé otázky = 5
- hodnocení otázky pod 5 bodů je považováno za nedostatečné
- minimální počet bodů pro celkové hodnocení písemné práce "vyhověl" = 32 bodů

2. Praktická část zkoušky
2.A. Ruční výroba podkovy
Vykovat z pásoviny vylosovanou podkovu dle nákresů, přitvarovat a přibít na kopyto neživé končetiny, kterou si uchazeč vylosuje z celkového počtu připravených preparátů předních a zadních končetin.
Typy losovaných podkov:
1.a) Přední podkova stíhavka s rýhou, rotační sáňkou prohnutou o sílu materiálu a ohnutými konci ramen
1.b) Zadní podkova stíhavka se zkovaným svahem v přední části
2.a) Přední podkova strouhavka s obroušenou hranou podkovy na přechodu vnitřní přední a postranní části na úroveň rýhy. Druhý a třetí otvor pro podkovák jsou posunuty za zbroušenou část podkovy.
2.b) Zadní podkova strouhavka s obroušenou hranou podkovy na přechodu vnitřní přední a postranní části na úroveň rýhy. Druhý a třetí otvor pro podkovák jsou posunuty za zbroušenou část podkovy. Vnitřní čapka je posunuta dozadu na konec zbroušené hrany.
3.a) Přední podkova s boční extenzí. Vnější rameno je širší než vnitřní. Rozdíl v šířce ramen je 10 mm. Širší rameno podkovy je rýhované, na vnitřním rameni jsou otvory pro podkováky znamenané bez rýhy.
3.b) Zadní podkova s boční extenzí. Vnější rameno je širší než vnitřní. Rozdíl v šířce ramen je 10 mm. Širší rameno podkovy je rýhované, na vnitřním rameni jsou otvory pro podkováky znamenané bez rýhy.
4.a) Přední podkova s přední extenzí, v přední části široká 25-30 mm. Ramena se mezi prvním a druhým otvorem pro podkováky zužují, šířka na konci ramen je o 10 mm užší než v přední části podkovy. Podkova nemá rýhu.
4.b) Zadní podkova s přední extenzí, v přední části široká 25-30 mm. Ramena se mezi prvním a druhým otvorem pro podkováky zužují, šířka na konci ramen je o 10 mm užší než v přední části podkovy. Podkova nemá rýhu.
5.a) Přední podkova se zámkem mezi konci ramen. Zámek může být vykován a svařen kovářským svařováním, nebo zhotoven z polotovaru a navařen elektrickým obloukem. Šířka zámku musí být minimálně stejná jako šířka ramen.
5.b) Zadní podkova se zámkem mezi konci ramen. Zámek může být vykován a svařen kovářským svařováním, nebo zhotoven z polotovaru a navařen elektrickým obloukem. Šířka zámku musí být minimálně stejná jako šířka ramen.
V této části zkoušky jsou ověřovány tyto kompetence a jejich kritéria:
Příprava pracoviště podkováře, kritéria c) a d),
Ruční zhotovování různých typů podkov na pravidelná a nepravidelná kopyta, kritéria f), g), h), i),
Ruční opracování podkovy, kritérium a).

Bodové hodnocení části zkoušky 2.A. Ruční výroba podkovy

Úprava kopyta	úprava chodidla a střelu, rovina nosného okraje	0 - 10 bodů
Výroba a tvarování podkovy	připravenost pracoviště, pracovní postup	0 - 10 bodů
Výroba a tvarování podkovy	tvarování	0 - 10 bodů
Výroba a tvarování podkovy	rovina nosné plochy	0 -10 bodů
Výroba a tvarování podkovy	kvalita otvorů pro podkováky	0 -10 bodů
Výroba a tvarování podkovy	pozice podkováků	0 -10 bodů
Výroba a tvarování podkovy	tvar a umístění čapek	0 -10 bodů
Výroba a tvarování podkovy	ortopedická opatření	0 -10

		bodů
Přibití podkovy a konečná úprava	rozmístění podkováků a výška zatlučení	0 -10 bodů
Přibití podkovy a konečná úprava	konečná úprava	0 -10 bodů

Maximální počet možných získaných bodů je 100 a minimální je 75, přičemž žádná z činností nesmí být hodnocena nedostatečně, tj. pod 5 bodů. Hodnocení "nevyhověl" vyřazuje uchazeče z další účasti na zkoušce z důvodů ochrany zdraví ošetřovaných koní.
Časový limit zkoušky části 2.A je 90 minut.

2.B. Úprava kopyt hříběte
2.B.1.Posoudit postoj hříběte do stáří jednoho roku
2.B.2.Zvolit vhodný postup korektury a navrhnout ortopedická opatření
2.B.3.Provést korekturu hříběcích kopýtek včetně ortopedických opatření
2.B.4. Předvést použití plastových podkůvek a tmelů
V této části zkoušky jsou ověřovány kompetence a jejich kritéria:
Příprava pracoviště podkováře, kritéria c), d) a e),
Posuzování koně z hlediska fyziologie, anatomie a základní péče o jeho zdraví, kritéria b) a f),
Posuzování koně před a po korektuře kopyt nebo podkování, kritéria b), d), e),
Korektura kopyt bez podkování, kritéria b), c), d), e), f),
Úpravy končetin hříbat, kritérium c).

Bodové hodnocení části zkoušky 2.B. Úprava kopyt hříběte

Posouzení stojícího hříběte	rámec, stavba končetin, vše s ohledem na stáří hříběte	0 - 10 bodů
Posouzení hříběte v kroku	pohyb a došlap končetin	0 - 10 bodů
Vypracování návrhu úpravy kopýtek hříběte	pracovní postup a ortopedická opatření	0 - 10 bodů
Korektura bosých kopýtek hříběte	správnost korektury nosné plochy kopýtka v souvislosti s osou končetiny	0 -10 bodů
Korektura bosých kopýtek hříběte	ortopedická opatření	0 -10 bodů

Maximální počet možných získaných bodů je 50 a minimální je 35, přičemž žádná činnost nesmí být hodnocena nedostatečně, tj. pod 5 bodů. Časový limit zkoušky části B je 90 minut.

2.C. Úprava a podkování všech čtyřech končetin koně strojně vyráběnými podkovami
2.C.1.Zkontrolovat připravenost pracoviště, posoudit koně před podkováním nebo korekturou kopyt v klidu, osy zatížených končetin ze všech stran, osy na zvednuté končetině, staré podkování
2.C.2.Posoudit koně v pohybu, zhodnotit jednotlivé fáze pohybu končetin v závislosti na stavbě těla a došlap jednotlivých končetin
2.C.3.Fixovat koně
2.C.4.Zvolit vhodný postup korektury, nářadí a pomůcky
2.C.5.Sejmout podkovy a vyhodnotit stav kopyt a opotřebení podkov za použití vhodného nářadí
2.C.6.Upravit kopyta před podkováním za použití vhodného nářadí, vyvážit končetiny podle postojů a stavby koně, zkontrolovat pravidelný došlap
2.C.7.Vybrat vhodné podkovy, zvolit vhodné nářadí pro úpravu podkov, upravit podkovu za tepla tak, aby vyhovovaly tvaru kopyta a zatížení postojem končetiny, případně provést ortopedická opatření
2.C.8.Vybrat vhodné nářadí a odpovídající podkováky k přibití podkovy, podkovat končetiny, provést konečnou úpravu kopyt, posoudit správnost podkování jednotlivých končetin v klidu i za pohybu koně, vyhodnotit účelnost zvolených ortopedických opatření

Bodové hodnocení části zkoušky 2.C. Úprava a podkování všech čtyřech končetin koně strojně vyráběnými podkovami

1. část – Posouzení koně před podkováním
V této části zkoušky jsou ověřovány tyto kompetence a jejich kritéria:
Příprava pracoviště podkováře – kritéria c), d), e),
Posuzování koně z hlediska fyziologie, anatomie a základní péče o jeho zdraví- kritéria b), f),
Posuzování koně před a po korektuře kopyt nebo podkování – kritéria b), d).

Kontrola připravenosti pracoviště, posouzení stojícího koně	rámec, stavba končetin	0 - 10 bodů
Posouzení v kroku a v klusu	pohyb končetin, došlap, délka kroku, kulhání	0 - 10 bodů
Sejmutí podkovy a posouzení starého podkování	opotřebení podkovy, nárůst rohoviny, vyhodnocení účinnosti ortopedických opatření	0 - 10 bodů
Plán podkování	vypracování plánu nového podkování podle zjištěných skutečností včetně snímků RTG	0 -10 bodů

2. část – Úprava kopyt
V této části zkoušky jsou ověřovány tyto kompetence a jejich kritéria:
Podkování zdravých a pravidelných kopyt – d), e), f), g),
Klasifikace, úprava a podkování nepravidelných kopyt v závislosti na nepravidelných postojích končetin – kritérium e).

Úprava chodidla a střelu	odstranění rohoviny, dostatečná tloušťka chodidla, výška střelu	0 - 10 bodů
Korektura kopytní stěny	vyrovnanost a délka stěny, přiměřenost zkrácení, vyrovnání pronešení stěny	0 - 10 bodů
Tvar chodidla a rovina nosného okraje	vyrovnání zatížení, rovina a dostatečná šířka nosného okraje	0 - 10 bodů
Lateromediální rovnováha	zatížení kopyt ve fázích došlapu a nesení v souvislosti s postavením končetiny při zachování přirozených os končetin	0 -10 bodů
Dorzopalmární – plantární rovnováha	zatížení kopyta při došlapu v souvislosti s délkou kroku, úprava a vybalancování překlápění, při zachování přirozených os končetin	0 -10 bodů

3. část - Výběr a příprava podkov
V této části zkoušky je ověřována kompetence Podkování zdravých a pravidelných kopyt - kritérium f).

Výběr vhodných podkov	typ, velikost, šířka, tloušťka podkovy, podle zaměření koně a stavby končetin	0 - 10 bodů
Tvarování přední a postranní části podkov	přizpůsobení k nosnému okraji, pozice podkováků, umístění čapek	0 - 10 bodů

Tvarování patek	přesah podkovy, dostatečná podpora patkám	0 - 10 bodů
Rovina nosného okraje a kvalita zpracování	vyrovnání nosné plochy, zpracování bez přílišných stop po kladivu	0 -10 bodů
Zvolená ortopedická opatření	sáňkové prohnutí odvalovací hrany, rozšíření ramen, úprava podkovy řezáním a svařováním	0 -10 bodů

4. část – Přibití podkovy a konečná úprava
V této části zkoušky je ověřována kompetence Podkování zdravých a pravidelných kopyt – kritérium g).

Usazení podkov na kopytech	respektování sagitální osy těla a pohybu končetin, vyváženost kopyta	0 - 10 bodů
Rozmístění podkováků na kopytech	přibití optimálního množství podkováků v přední části kopyta	0 - 10 bodů
Úroveň výšky a roviny přibitých podkováků	dostatečná výška a rovina přibití podkováků, respektování vzdálenosti od korunkového okraje	0 - 10 bodů
Kvalita nýtování	tvar a zapuštění nýtů	0 -10 bodů
Konečná úprava	hladkost kopyta, obroušení hran	0 -10 bodů

5. část – Posouzení koně po podkování, záznam do provozního deníku
V této části zkoušky jsou ověřovány tyto kompetence a jejich kritéria:
Posuzování koně před a po korektuře kopyt nebo podkování – kritérium e),
Vedení evidence související s podkovářskou praxí - kritérium a).

Zhodnocení správnosti podkování	správný došlap, vyváženost překlápění končetin, zlepšení pohybu končetin	0 - 10 bodů

Maximální počet možných získaných bodů je 200 a minimální 150, přičemž žádná z činností nesmí být hodnocena nedostatečně, tj. pod 5 bodů. Hodnocení neprospěl vyřazuje uchazeče z další účasti na zkouškách. Při ohrožení zdraví koně a nedodržení BOZP ze strany uchazeče bude zkouška předčasně ukončena. Časový limit zkoušky části C je 120 minut.

3. Ústní část zkoušky
V průběhu celé praktické zkoušky probíhá kombinované ústní ověření. Uchazeč musí vždy zkoušejícímu sdělit a zdůvodnit způsob praktického předvedení před jeho zahájením, neboť veškeré úkony praktické zkoušky 2.B. a 2.C. probíhají na živých hříbatech a koních. Špatně zvolený nebo provedený úkon by mohl ošetřovanému hříběti či koni vážně poškodit zdraví.
Některá kritéria jsou ověřována vedle písemného ověření, také ústním ověřením. Několik kritérií ověřuje teoretické znalosti, které jsou ověřovány pouze ústním ověřením. Obsah těchto teoretických otázek se týká problematiky uvedené v příslušných kritériích.
Během ústního ověřování je hodnocena odborná správnost a úroveň komunikace. Ústní zkouška není bodově hodnocena, ale je třeba splnit všechna kritéria.

Závěrečné hodnocení
Celkový počet maximálně možných získaných bodů z písemné a praktické části zkoušky je 460, minimální počet bodů nutný pro úspěšné absolvování zkoušky z písemné a praktické části je 355. Pro úspěšné absolvování zkoušky je třeba splnit také všechna kritéria s ústním ověřením zařazená do ústní části zkoušky.

Opravnou zkoušku je třeba absolvovat v plném rozsahu.

Autoři standardu

Autoři kvalifikačního standardu

Kvalifikační standard profesní kvalifikace připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a AK ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Živnostenské společenstvo podkovářů
Mendelova univerzita v Brně
Veterinární a farmaceutická univerzita Brno - Klinika chorob koní
Ing. Jindřich Vinčálek (OSVČ) - Podkovářská škola, s. r. o.
Š CH K - KUBIŠTA, s. r. o. (Šlechtitelský chov koní)